

Miljö- och byggnadsnämnden

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum**

2025-08-27

MBN § 78/2025

Diarienummer MBN 2025-1384

En ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan – för ökad effektivitet, likvärdighet och konkurrenskraft. Remissyttrande SOU 2025:64

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att överlämna följande förslag på yttrande till kommunstyrelserna i Hultsfreds och Vimmerby kommuner.

Förslag på yttrande

Hultsfreds och Vimmerby kommuner avgränsar yttrandet till förslag 19.1 om att Livsmedelsverket får ansvaret för livsmedelskontrollen.

1. Hultsfreds och Vimmerby kommuner avstyrker i första hand förslaget.
2. I andra hand yrkar Hultsfreds och Vimmerby kommuner att de frågor som ännu inte är färdigutredda relaterade till hur organisationsreformen ska genomföras först bör utredas ytterligare och därefter ska en ny remissrunda genomföras.

Miljö- och byggnadsnämnden är en uppskattad och väl fungerande kontrollmyndighet. De planerade livsmedelskontrollerna utförs enligt planeringen och miljö- och byggnadsnämnden har sedan många år varit den högst rankade gemensamma nämnden för livsmedel i Sverige enligt SKR:s mätningar (Insikt).

Miljö- och byggnadsnämnden

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum**

2025-08-27

Miljö- och byggnadsnämnden ser att förslagen kan innebära förbättring av kontrollen hos vissa kontrollmyndigheter, såväl statliga som kommunala, där den fungerat dåligt, men ser att kontrollen och livsmedelssäkerheten utifrån förslaget riskerar att bli sämre där den fungerar bra, som i miljö- och byggnadsförvaltningen.

Eftersom förslaget på hur organisationen ska komma att se ut inte är helt klargjort (se exempelvis 19.1.3) saknas möjlighet att ingående utvärdera och bedöma konsekvenserna av det, vilket är en brist i utredningen. Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att förslagen kommer innebära en försämring för såväl företagare som livsmedelssäkerheten i Hultsfreds och Vimmerby kommuner. Med anledning av det överlämnas följande synpunkter till Regeringskansliet:

- Vid utvärdering av förslagen bör utgångspunkt ligga i att Sverige ska ha säkra livsmedel.
- Förslaget att omorganisera livsmedelskontrollen bedöms inte vara proportionerligt till de brister som beskrivs i utredningen. Det bör finnas andra verktyg eller alternativa förslag som kan utredas eller övervägas ytterligare (sida 447) för att åtgärda de brister som upplevs med dagens kontrollsysteem, som inte är lika drastiska som en total omorganisation av uppgiften.
- Förslaget motiveras bland annat med att det ska ge ökad effektivitet, mer likvärdig och rättvis behandling och bättre stöd till företag. Miljö- och byggnadsnämndens uppfattning är dock att förslaget innebär förlorade samordningsvinster med exempelvis frågor som försäljningstillsyn, vilket kommer innebära fler kontakter med fler myndigheter och fler inspektioner för samma företagare. Det kan gynna större företag med verksamhet i flera kommuner. För mindre företag innebär det dock fler myndighetskontakter och inspektioner, samt sämre tillgång till lokala kontakter – både relationellt och geografiskt.
- Förslaget kommer påverka uppbyggd samverkan negativt. Exempelvis insatser inom det brottsförebyggande arbetet och möjligheterna att lotsa företagare i kommunen, men även frågor som smittspårning eftersom de ofta berör andra områden som kommunen ansvarar för.

Miljö- och byggnadsnämnden

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum**

2025-08-27

- Miljö- och byggnadsnämnden ser en risk med att handläggningstider kan komma att försämrats för andra områden, som bygglov och serveringstillstånd, eftersom sådant som tidigare varit ett samtal eller en internremiss nu behöver remitteras till Livsmedelsverket.
- Miljö- och byggnadsnämnden anser att den beskrivna skillnaden i arbetssätt mellan kommuner (12.1.3) till stor del kan härledas till brist på nationella riktlinjer, vilket inte nödvändigtvis löses av en omorganisation av ansvaret. Riktlinjer och samordning behövs även i en nationell organisation, i synnerhet en så stor organisation som detta skulle innebära.
- Det är oklart i utredningen hur den nya organisationen kan komma att se ut utan detta ska preciseras vidare av Livsmedelsverket (19.6.2), men miljö- och byggnadsnämnden ser risker med att det kan innebära långa resvägar och ensamt arbete för inspektörerna. Rekrytering av nya inspektörer som bor i området och samtidigt ska ansvara för tillsynen i kommunerna skulle sannolikt försvåras. Det kan leda till minskad lokalanknytning på sikt och därmed sämre stöd till företagen, speciellt på landsbygd och glesbygd.
- De ekonomiska konsekvenserna av förslaget om omorganisering och centralisering är inte klargjorda (24.5, 26.14) men de sannolikt längre avstånden mellan kontor och företagare samt Livsmedelsverkets redan idag höga timavgift lär leda till att kostnaderna kan öka för företagare i Hultsfreds, Vimmerby och liknande kommuner.
- Miljö- och byggnadsnämnden ser även en risk i att kommuner, om förslaget genomförs, kommer att tappa kompetens som kan vara svår att rekrytera men viktig i kris.

Sammanfattningsvis anser miljö- och byggnadsnämnden att den föreslagna omorganisationen innebär betydande risker för en redan fungerande livsmedelskontroll.

Reservation

Lennart Davidsson, KD, reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Miljö- och byggnadsnämnden

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum**

2025-08-27

Sammanfattning

Remiss från Regeringskansliet - Betänkande En översyn av kontrollorganisation och finansieringen av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företag (SOU 2025-64). Förslag i utredningen som huvudsakligen berör Hultsfreds och Vimmerby kommuner:

- Livsmedelskontrollen föreslås flyttas till Livsmedelsverket 1 januari 2028.
- Minskade uppgifter inom ABP (Animaliska biprodukter).

Remissvaren ska ha kommit in till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 6 oktober 2025.

Ärendebeskrivning

Regeringen gav den 14 december 2023 en särskild utredare i uppdrag att se över hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i livsmedelskedjan organiseras och finansieras inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter. Syftet med utredningen är att stärka konkurrenskraften i livsmedelskedjan och skapa en mer effektiv kontrollstruktur som säkerställer likvärdiga konkurrensvillkor och förenklar för de företag som är verksamma inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter.

Vimmerby kommun är utsedd remissinstans för utredningen. Hultsfreds kommun har valt att också svara.

Yrkande

Erik Andersson, V, och David Söderstedt, M, yrkar bifall till förvaltningens förslag till yttrande.

Lennart Davidsson, KD, yrkar att endast punkt 2 i förslag till yttrande ska lämnas som svar.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att förvaltningens förslag till yttrande ska lämnas som svar till kommunstyrelserna.

Miljö- och byggnadsnämnden

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum**

2025-08-27

Reservation

Lennart Davidsson, KD, reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutsunderlag

Betänkande En översyn av kontrollorganisation och finansieringen av kontroll i livsmedelskedjan för att förenkla för företag (SOU 2025-64)

Skickas till

Kommunstyrelsen Hultsfreds kommun

Kommunstyrelsen Vimmerby kommun